

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. április 24

Vasárnap.

XXIII. évfolyam. 33. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petisorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések a nyiltterek díja előre fizetendő.

Az új század legnagyobb sztrájkja.

Az 1904. évi április hónap huszadika Magyarországon vasutainak, közgazdaságának történetében szokatlan, nem remélt és páratlanul álló eseménynek lesz bejegyezve: a magyar királyi állami vasutak s az állami kezelésben álló helyi érdekű vasutaknak 38,000-nyi hivatalnokai és munkásai személyzete fizetésének elégtelensége s a fizetést rendezni hivatott törvényjavaslat intézkedéseivel való elégedetlenség miatt nemcsak kimondotta, de meg is kezdte a munkaszünetet, megszokott kifejezéssel élve: sztrájkol.

Eleinte hihetetlennek látszott a hír, s csak midőn már ötödik napja, hogy a vonatok sem nem jönnek, sem nem mennek: most látjuk és tudjuk, hogy a sztrájk valóban létező dolog és pedig: meglehetősen szomorú dolog.

Szomorú dolog azért, mert Magyarországon eddig csak munkások, iparosok között volt egy-egy városra, s főképen a fővárosra kiterjedő bérharc; most pedig az egész országra kiterjedt az.

Szomorú dolog azért, mert a vasutások legalább felerészben a tanult, képzett, tehát intelligens osztályhoz tartoznak, a kiknek tisztában kellett lenniök cselekedetök következményeivel.

És szomorú dolog azért és különösen is, mivel ily nagy sztrájk a következők kiszámíthatatlanok s jelen esetben a hazai kereskedelemre, iparra és közgazdaságra rendkívüli káros befolyásokat, százazrekre, sőt milliókra terjedhető anyagi károkat okoz, melyekért mind az állam viseli a teljes felelősséget és végül esetleg családok ezreit döntheti pusztulás örvényeibe.

A sztrájk hírének első hatása alatt mi azon hitben voltunk, hogy a sztrájkolók józanabb elemei a felsoroltak komoly megfontolása után már az első napon megszüntetik a sztrájkot. E hitünkben azonban nagyon csalódtunk s ennek következtében arra a következtetésre jutottunk, hogy vagy lelketlen külföldi izgatók rendszeres és hosszas aknamunkája vitte rá a végzetes lépésre a magyar vasutasokat, vagy pedig tényleg olyan súlyos a vasutasok helyzete, hogy azon csak a kormány által tervezettnél jobb intézkedésekkel lehet segíteni.

El lévén épen a sztrájk következtében zárva a mozgalom gyupontjától, a fővárostól: nem tudunk magunknak a sztrájk valódi okairól hű képet alkotni annál kevésbé, mert a kormányban a helyzet

szanalása iránti jóakaratot maguk a sztrájkolók sem tagadják. S bár még a legkisebb sztrájkot is alapjában mindig veszedelmesnek tartjuk: úgy gondoljuk, hogy a vasutasok sztrájkja a társadalomnak más osztályaira is rendkívül káros befolyással leend és pedig minél tovább tart: annál károsabb befolyással.

Jól tudják ezt az intéző körök is s épen ezért hisszük, megvagyunk győződve, hogy kormányunk bölcsesége megfogja találni, mert meg kell találnia a módot és eszközöket arra nézve, hogy a veszélyes mozgalomnak vége legyen és pedig mielőbb, hiszen minden óra ezerekre menő közgazdasági veszteséget okoz kereskedelemnek, iparnak és mindennekefelett az országnak. Minket nem hagyott el a remény, hogy mire e sorok napvilágot látnak: a sztrájknak is vége lesz, a mi úgy az ország, mint a vasutasok és családjaik érdekében rendkívül kívánatos is.

Alispáni rendelet a káromkodás ellen. Csanádvármegye alispánja körrendeletet adott ki a káromkodás ellen s ezt a rendeletet megküldte az összes járási szolgabíráknak:

Elvárom címed köteletségérzésétől, hogy fogva az ezen rendeletem kibocsátására indító erkölcsi motivumot, a maga részéről is iparkodni fog, hogy részint az éberebben gyakorolt felügyelet az ellenőrzés révén, részint a nép erkölcsi életét irányító kellő befolyásának felhasználásával lehetővé fogja tenni, hogy népünk szokásaiból a keresve tárgy és illetlen beszédek fokozott kiküszöböltesse. S noha a kihágási büntető törvénykönyv 51-ik szakaszába ütköző kihágás elbírálása és megfenyítése nem is tartozik a közigazgatási bizottságok illetőségi körébe, mindazonáltal a szakasz rendelkezéseinek figyelembevételével (8 napig terjedhető elzáratás), címed köteles módot találni arra, hogy ezen kihágást az elkövetők, a kihágási eseteknek pontos feljelentésével az arra illetékes bírói hatóság által a megérdemelt büntetésben részesedjenek. Kötelességvé teszem címednek, hogy rendeletem szélektől közhírré tételével a jövőben az ellenőrzést szigorubbán és közvetlenebbül gyakorolja, különösen ott, hol a fiatalság zajosabb összejöveteleinél a kihágás elkövetése mondhatni napirenden van.

Székely akció.

— A székelyföldi miniszteri kirendeltség javaslata Tallián Béla földmiv. miniszterhez. —

Munkásügy, kivándorlás.

(Folyt. és vége.)

Kérdés azonban, hogy a gazdasági élet mai fejlettsége mellett tudunk-e magán a székely földön vagy a székelyföld közelében munkát adni székelyeinknek. Azt hiszem, hogy igen. Azt hiszem, hogy jó igyekezettel magán a székelyföldön, vagy itt a közelben is sok székely munkást foglalkoztatunk. Mert, hogy csak egynéhány példát vegyek,

igaz ugyan, hogy Udvarhelyvármegye sóvidéki községeiben, hol a termőföld kevés a megélhetésre, nem, vagy csak igen nehezen lehet a fát kiszállítani, télen tehát az erdőlés sem elég keresetet, sokszor nyáron is, de főként télen igen nehéz a munkásnép megélhetése, valahányszor valamely vállalat részére munkásokat kellett szereznie, onnan mindig megszerezhettem, e vidékeken általános óhaj a parajdi sóbánya üzemének nagyobbítása, a tervezett sóvár-
rad-parajdi vasúti kiépítése, mi megmozdítaná a vidék erdősségeit. Itt tehát tényleg munkásfelesleg van s munkahiány. Téli időben különösen munkahiány van a mezőségen is, hol a nyári mezei munkán kívül — a némely községben meghonosodott sásgyékényfonástól eltekintve — nincs más foglalkozás.

Viszont azonban az erdélyi erdőipar r. t. igazgatósága azt panaszolja, hogy fűrészvállalata teljes üzemmel sohasem működhetik, megbízottai sohasem tudják a teljes munkáslétszámot előállítani. A székelyföld körüli nagy uradalmak székely munkások hiányában a felvidékről hozott tót napszámosokkal dolgoztatnak. A marosvásárhelyi cukorgyár igazgatósága székely munkások hiányában ez évben békésvármegyei munkásokat hozat répakapálásra. Az erdővidéki bányaügylet kőpecői kőszénbányájába is nehezen lehetett összehozni székely munkásokat.

Szóval míg egyes helyeken munkahiány van, minek folytán az ottani lakosok esetleg Romániába vándorolnak, más helyeken magán a székelyföldön is épen székely munkásokban van hiánya a vállalatoknak s kényszerűségből idegen munkásokat alkalmaznak. Mert nem mindig tisztán hazafiatalanság az idegen munkások alkalmazása. Jól tudja azt minden vállalat, hogy magasabb munkabért keil az idegenből hozott munkásainak fizetnie, mely munkabér az itthoniak munkabérére is emelő hatást gyakorol. De valóban nem lehet mindig helyben vagy közelben állandó munkáseleget összehozni s a kényszerűség viszi rá a vállalatokat arra, hogy oda forduljanak munkásokért, hol azoknak már erre külön szervezete van s a honnan idegen helyre is csoportokká verődve elszegődnek.

Ezt az anomáliát volna hivatva megszüntetni legelső sorban a székelyföldi munkásközvetítés. Itt a székelyföldön kellene legelső sorban a munkakinálát és kereslet közötti különbséget kiegyenlítenie. S csak amennyiben az itteni vállalatok tényleg nem tudják lekötni a rendelkezésre álló munkaerőt, lenne hivatva más helyre vinni a székelyeket.

További feladata volna a munkásközvetítésnek Romániában élő székelyeinknek honi munkára való hazahozatala. Erre is lehet kilátásunk, ha a székelyföldön szervezendő munkásközvetítés felkeresi a magyarországi munkásszükségletet s kész keresetet ajánl a hazajönni kívánczoknak.

A székelyföldi fiúk iparostanoncokul való elszegődését is össze lehetne kötni a munkásközvetítő szervezettel s talán a téren is érvényesíteni lehetne az akció keretében ama szempontokat, a melyek a székelység ethnographiai elhelyezkedésénél figyelmen kívül egy sem hagyhatók s a mely szempontok figyelembe vételével az iparostanoncok is itt a székelyföld körüli iparos városokban volnának elhelyezendők.

Oly erőlt látok a székelyföldi munkásközvetítésnek e közös alapon s az akció keretében és szellemében való szervezésében, hogy kénytelen vagyok megváltoztatni előbbi idevágó felterjesztésemben tett javaslatomat, kénytelen vagyok attól eltérőleg azt javasolni, hogy a székelyföldi munkásközvetítés a

Nagyméltóságod székelyföldi akciójával kapcsolatban s úgy a gazdasági mint az ipari munkásközvetítést felölő közös feladatkörrel szerveztessék.

Hasznosnak, szükségesnek vélem tehát a székelyföldi munkáviszonyok javítása, valamint székelyeinknek Romániából való visszatartása érdekében javasolom, hogy az erdővállalatok a fausztatásnál, tutajozásnál és fűrésztelepeken alkalmazott munkásaik baleset ellen való biztosítására köteleztessenek.

Szükséges volna továbbá a székelyföldi munkáviszonyok javítására, hogy a székelyföldi nép életében oly nagy szerepet játszó tutajozás jogviszonyai szabályoztassanak. A tutajozás körül régi szokásokon kifejlődött mai gyakorlat a tutajozóra egyoldalúan előnyös. Lényege az, hogy a tutajos a víz valamelyik felső szakaszán átvesszi az oda fuvarozott fatörzseket, tartozik abból tutajokat összeállítani, s tutajt a víz valamelyik alsó szakaszára beszállítani. Díját csak az esetben kapja meg, ha a leszállított tutajt épen átszolgáltatja.

Fejtegetéseim végeredményeként is a kongresszus tárgyalásaiban foglalt értékes anyag felhasználásával ugyan, de a hozott határozatok mellőzésével az akció idevágó programpontjaiként a székelyföldi munkáviszonyok javítására és a romániai kivándorlás ellensúlyozására azt javaslom:

1. Az akcióval kapcsolatban a gazdasági és ipari munkásközvetítést felölő közös feladatkörrel Marosvásárhelyen külön székelyföldi munkásközvetítés szerveztessék.

2. E munkásközvetítés révén távol vidéki munkára elszorított székely munkások az odautazásban segélyeztessenek.

3. A székelyföldi erdőmunkásoknak az országos gazdasági munkásszolgálatba való belépése vagy legalább baleset elleni biztosításuk szorgalmaztassék.

4. A tutajosok jogviszonyai a dolog természetének megfelelően szabályoztassanak.

5. A munkaházak építésére szánt költségvetési tételből székelyföldi földműves munkásoknak különösen városok melletti letelepedése támogatassék.

6. A székelyföldre közeli állami telepek telephelyeinek kiadásánál a romániai kivándorlók közül jelenlévők kérelmei, amennyiben a feltételeknek megfelelnek, első sorban vétessenek figyelembe.

NAPI HIREK.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Gyuresovetz Emmát a sepsiszentgyörgyi m. kir. állami tanítónőképzőintézet megbízott tanítónőjét ugyanoda segédtanárnővé nevezte ki.

— Ujronczás Kézdivásárhelyen. Az 1903-ik évi katonakötelesek sorozása Kézdivásárhelyen ápril

21-én csütörtökön délelőtt folyt le nem épen kielégítő eredménnyel. A 94 hadköteles közül előállott 57, kik közül besoroztatott: 9; önkéntesen előállt: 11, a kik közül besoroztatott: 4; idegen besoroztatott 1. A besorozottak a következők: Az I. korosztályból: Pászkovits Sámuel, Piblinger Gyula, Tolvaj Lajos, László István, Janesó Gyula; a II-ik korosztályból: Akszin Sándor; a III-ik korosztályból: Tóth Lajos, a hadsereg rendes állományába; Kökössi Károly és Sára Gyula, mint családfejenntartók a póttartalékba. Az önkéntesen jelentkezettek közül besoroztatott: Karácson Ferenc, Kapusi Mihály, Nagy Ferenc és Nagy Komprát József. Idegen illetőségű, besoroztatott: Kósa József kőműves segéd. Ezzel a sorozás az 1903-ik évre nálunk befejeztetett; innen Nagyajtára utazott a sorozó bizottság. Ez év június havában azonban újból lesz szerencsénk a bizottsághoz; ekkor az 1904-ik évi újoncok kerülnek sorozás alá.

— A vasutasok sztrájkja, melyről az első hirt lapunk mult számában adtuk, sokkal nagyobb mérvet öltött, semmint azt egyelőre sejteni vagy hinni lehetett volna. Alig 1—2 napra terjednek jóslatok akkor s sajnos, a körülmények oda fejlődtek, hogy ma, a sztrájk kiütése utáni 4-ik napon még mindig tart a sztrájk, szünetel az egész országban a vasuti és postai közlekedés, nagy, óriási kárára különösen a kereskedelemnek és iparnak, s általán az egész közönségnek. Ugyiszóval egészen el vagyunk zárva a világtól s a világ eseményeiről, sőt még magáról a sztrájkról sem tudunk egyebet, mint azt, hogy kiütött s még nem szűnt meg. A legképtelenebb hírek vannak a sztrájkról városunkban forgalomban; ilyenek: Ludvig Gyulát az államvasutak főigazgatóját állásából elesapták, mert ő az egész sztrájk okozója; az országház összes ablakait bezárták, Budapesten a kereskedelmi minisztérium palotáját felrobbantották, sőt a sztrájkolók összetűzván a fővárosi rendőrközel, iszonyu vérengzés folyt le, melyben százak és százak életüket veszítették. Hogy honnan kerültek ezek, micsoda forrásból forgalomba, nem kutatjuk, bárha rá tudnánk mutatni. Magunk részéről kellő időben megtettük táviratilag az intézkedéseket, hogy távirati értesítést kapjunk a sztrájk állásáról, azonban a szombati egész nap folyása alatt, lapunk zártáig nem érkezett meg tudósításunk a minek oka az, hogy a levélpósta egészen távirára helyeződván át, az özönével feladott táviratok lebonyolítása óriási késedelmet szenved. Mihelyt táviratunk meg érkezik, azonnal külön lenyomatban közöljük olvasóinkkal. Most magánértesülés nyomán annyit írhatunk, hogy a vonatok Budapest és Bécs között naponta 36 helyett 7-szer közlekednek, melyeket a Kornenburghól lerendelt vasuti katonai ezred vezet: az országos forgalom

megindítására pedig a tartalékos vasutakat berendelték. A sztrájk bizottság meghasonlott; egyik része beakarja szüntetni a sztrájkot. Itt emlíjük meg azt is, hogy Brassó és Kézdivásárhely között ápril 24 (vasárnap) reggeltől kezdve kocsiposta fog közlekedni a levélpósta lebonyolítására.

— Köszönetnyilvánítás és körelem. Kézdivásárhely városi tanácsának azon 50, a Kézdivásárhelyi Takarékpénztár és a Kézdivásárhelyi Kisebítő Takarékpénztár tek. Igazgatóságainak azon 30—30 koronáért, melyet az „Iparos Ifjusági Egyesület Otthona“-nak létesítése céljából adni szívesek voltak, egyesületünk nevében halás köszönetet nyilvánítani, kedves köteles égemnek ismerem. Városunkban oly sok a helyes gondolkodás, a szépet és nemeset látni és áldozni tudó vagyonos polgár, hogy indítva érzem magamat ezekhez tiszteletteljes kérést intézni, hogy segítsék elő az Ifjusági Egyesület „Otthona“-nak létesíthetőségét pénzbeli áldozattal, esetleg a bebutoroztatás végett valamely butorardab adományozásával. Vajha jobbjaink közül valakit megszállana a Szentlélek s állandó helyiséget ajánlana fel. Az lenne az egyesületünk védő angyala. Hogy az ifjuság nemes szórakozásban találja élvezetét, hasznos olvasással töltse el idejét, ne legyen kénytelen állandóan a korcsmát keresni; hogy erkölcsi fiomuljanak, gondolkodása nemesüljön, munkaszeretete fokozódjék, a közegészségügy javuljon: mindez a város egyetemének közös érdeke, az iparos osztálynak valóságos életcélja. Kézdivásárhelyt, 1904. ápril 23. M. Székely János, egyesületi igazgató.

— Körelem főgimnáziumunk érdekében. Vettük és hűzafias készséggel ajánljuk közönségünk figyelmébe a következő kérést: Főgimnáziumunk fokozatos fejlődése magával hozta az igények fokozottabb emelkedését s azok kielégítését is a tanítás és nevelés ügyét illetőleg. Nem zárkozzhatik el e tekintetben főgimnáziumunk sem az általános követelményektől s a többi közt feltétlen szükségét érzi egy ifjusági kirándulási egyesületnek, melynek célja ismeretek szerzése közvetlen szemlélés alapján a természettudományok, a hazai történelem s a művelődés köréből első sorban Háromszék megyében, a Székelyföldön s az ország egyéb részeiben. Hivatása ezen alakítandó egyesületnek kétségen kívül magasztos: segíti s előbb viszi a tanítás szent ügyét, erősíti a hazafias szellemet s bővíti a szűklátókörű szegény székely tanuló ifjuság ismeretkörét. Egyfelől ezen kirándulásokat sürgető miniszteri rendeletök értelmében, másfelől különösen itt a Székelyföldön ez a nagy horderejű hármassal éledekezés emeljük fel kérés szavunkat a város és vidék minden nemesre és szépre áldozni tudó közönségéhez azon hitben és reményben, hogy kérés szavunk nem fog a pusztában kiáltónak szavaképp

T Á R S A.

Egy év története.

— Titkári jelentés a „Kézdivásárhelyi Kereskedő Ifjak Társulata“ 1903. évi működéséről összeállította és felolvasta: Vargha Vilmos titkár.

Most midőn a „Kereskedő Ifjak Társulatának“ 16-ik évi történetéről szerencsém van az igen tisztelt közgyűlésnek beszámolni, nem mulasztom el azt, hogy köszönetet ne mondjak azon bizalomért, melylyel a t. közgyűlés 10 évvel ezelőtt megajándékozott s egyhangulag titkárnak megválasztott.

Szerény tehetségemhez képest igyekeztem e fontos állást legnagyobb odaadással betölteni, de látom, hogy e diszes állást tovább vinnem polgári elfoglaltasom miatt nem lehet. Éppen azért kérem a tiszt közgyűlést, mint egyedül hivatott erkölcsi testületet, hogy ezen állás alól engem felmenteni és a mai napon választás utján betölteni szíveskedjék.

Most pedig szíves elnézésekkel kell kérjem, hogy jelentésem nem oly terjedelmes, mint azt, a hogy én ohajtottam volna, de szolgáljon mentségemül a fennebb is felhozott elfoglaltasom, valamint azon körülmény is, hogy a mult év változatokban nem volt oly gazdag, hogy abból terjedelmesebb jelentést lehetett volna összeállítani.

Választmányunk az elmúlt évben 4 rendes és 2 rendkívüli gyűlést tartott. Mely gyűlések 35 p. alatt különféle határozatok hoztak és nyertek elintézt.

A nevezetesebb pontok elősorolásával becses türelmüket néhány percre igénybe veszem; ugyanis: Áttérve tagsági mozgalmunkra jelenthetem, hogy a mult évben 2 tiszteletbeli, 27 alapító, 44 rendes és 13 pártoló tagja volt kis társulatunknak.

Az egész év lefolyása alatt beiratkozott 6 rendes tag, eltávozás vagy egyéb körülmények miatt kilépett 5 rendes és 1 pártoló tag, s így az év végén szaporodott társulatunk 1 rendes és apadott 1 pártoló taggal.

Társulatunk az elmúlt évben 3 táncvigalmat rendezett, melyek úgy anyagilag, mint erkölcsileg igen jól sikerülteknek mondhatók.

Ezek közül az első, mely 2/3 részben a helybeli Takarékpénztár által fentartott sétatér javára s egyharmad részben könyvtár alapunk javára mult év február hó 14-én a tanácsház dísztermében 3 K. belépti díjjal lett megtartva, igen fényesen sikerült úgy anyagilag, mint erkölcsileg.

Az anyagi oldalát tekintve a sétatér alapja vára 302 korona 90 fillér és társulatunk könyvtár alapja javára 151 korona 45 fillért jövedelmezett.

Az erkölcsi sikert a diszes védőnőknök, elnökök, alelnökök és rendező-bizottság már jóelőre biztosította úgy, hogy nemesak városunk intelligens közönsége, de a vidékről is nagyszámu előkelő közönség jelent meg.

Helyénvalónak látom itt azon uraknak és hölgyeknek, kik az elnöki, valamint védőnői tisztelet teljesítették, nagybecsű neveiket megemlíteni, ugyanis:

Védőnőknök voltak: Balázs Mártonné, Dávid

Antainé, Dr. Dávid Jánosné, Diénes Lajosné, Dobál Lajosné, Elekos Béláné, Fejér Károlyné, Ifj. Jakab Istvánné, Ifj. Kovács Jánosné, Kovács Károlyné, Ifj. Nagy Ferencné, Özv. Szvoboda Béláné, Dr. Török Andorné, Ungur Péterné, Zajzon Lázárné;

Elnökök: Fejér Károly járásbíró, Reisner Hugó m. kir. honvéd őrnagy;

Alelnökök: Dr. Gyöngyössi István, Dr. Nagy E. Pál.

Fentnevezett védőnőknök és elnököknek társulatunk jegyzőkönyvileg fejezte ki legmelegebb köszönetét és halálját s erről átiratban értesítte egyenkint. Itt én is ismételtlen forró köszönetet mondok társulatunk nevében nemes fáradozásaikért s adja a Gondviselés, hogy sok éven keresztül élvezhessék fáradozásuk gyümölcsét a sétatérhasználatával.

A második, vagyis a szokásos nyári táncvigalom mult évi pünkösdi másodnapján a Nagy Ferenc sz. gyáros ur ligetjében 2 koronás beléptidij mellett lett megtartva. Ezen mulatság is úgy anyagilag, mint erkölcsileg igen fényesen sikerült amennyiben könyvtárunk alapja javára 101 korona 06 fillért jövedelmezett.

Társulatunk nevében köszönetet kell mondjak Nagy Ferenc szeszgyáros urnak a liget díjtalan átengedésért, valamint azon nagyrabecsült családoknak, kik a magamfajta fiatal és agglegényeket nem hagyták éhen és szomjban halni, hát vendég szerető nem házokhoz — hanem asztalukhoz meghívták s ott finom ételek és italok mentől több és gyorsabb fogyasztására biztatták, elég fényes bizo-

elhangzani, hanem e szent ügy kivitelében támogatni fog bennünket filléreivel, miket áldás képen sok szegény székely tanuló háláérzete s a mivelésnek Székelyföldön való nagyobb föllendülése fog viszonzni. Kézdivásárhelyen, 1904. ápril hó 20-án. Kovács Bernárdin, r. k. főgimnáziumi tanár, az alakítandó ifjúsági egyesület ideiglenes elnöke.

— **Vallásos buzgalom.** A kézdivásárhelyi r. kath. hitközség két buzgó tagja Rusz Pál szücs és Nagy József bádigos, — a mint szerkesztőségünkben elbámulták, — városunk lakói között a napokban 209 korona 45 fillért gyűjtöttek egy keresztes lobogó céljaira, mely alatt a csiksomlyói pünkösdi bucsura menőket elvihessék. Kérésük folytán midőn ezt köz tudomásra hoztuk, egyben helyet adunk egész készsége az azon kérésüknek is, hogy a nemes szívű katolikus és igen sok református vallású adakozók fogadják e helyen a vallásos cél elősegítéséért a gyűjtők hálás köszönetét. Az adakozók összes száma 535, Múltó az elismerésre.

— **Meghalt az anyja utáni bánatában.** Megdöbbentő és megható eset történt Albisban f. hó 20-án. Egy 11. éves iskolás kis leányt az anyja elhagyott s elment Budapestre szolgálni. A kis leány — Bod Mariska — bár nagyanyja eléggé igyekezett gondját viselni — nem tudott hozzászokni ahhoz, hogy édes anyját nélkülözze s e miatt bánatnak adta magát. Buskomor lett; annyira fájt a szíve az anyja után, kit hiába hívott haza, hogy fájdalmában f. hó 20-án déltájban a nagyanyja kamrájában egy szegre felakasztotta magát s mire észrevették: már halott volt. Ápril 22-én temették el nagy részvéttel. Bizonny szomorú jele az időknek. Vallásos nevelés: jőjjön el a te országod!

— **A közös hadsereg és a honvédség lábelleni szükségletének szállításában** részt vesznek a kispárosok is a rendszerint augusztusban kihirdetett pályázat alapján, amikor egyuttal megállapítatnak a munkáért is. Minthogy azonban a munkák rendszerint a pályázat után félévvel kerülnek csak kiosztásra, a kispárosokat az a kár éri, hogy időközben emelkednek a bőrarak és így jelentősen veszteséget szenvednek. Emellett még az is nagy hátrány, hogy még abban az esetben is, ha tudott dolog a bőrarak emelkedése, a lábbelik árát alig emeli a kinstár 1–2%-kal, holott a bőrarak emelkedése a 15% ot is megszokta haladni. E méltánytalan eljárás orvoslása iránt a magyar kormány — mint a „Gazd. Tud.” jelenti — tárgyalásokba bocsátkozott a közös hadügyminisztériummal s kilátás van rá, hogy a dolog már az idén a kispárosok megelégedésére rendeztetik.

nyitka hogy az edények, valamint az üvegek üresen és nagyon hiányosan tértek vissza otthonukba.

A harmadik, vagyis a már megszokott „Katalin” estély múlt évi november hó 26-án az ujonnan épített diszes Vigadó nyitástermében 2 koronás belépti díj mellett lett megtartva, mely úgy anyagilag, mint erkölcsileg igen fényesen sikerült.

A sikert nagyban előmozdította a kiváló gonddal összeállított műsor. Ezen estélyen közreműködni szívesek voltak:

Koch Sándor főgymn. tanár, Balázs Karesi, Bárdy Katinka, Czece Margit, Dávid Ella, Dobai Bözsi és Ella, Elekes Magda, Fekér Antalka, Kiss Klára, Nagy Ella, Solyom Édi, Szabó Mariska, Wertán Mariska, Wertán Rózika, Grosz Ida, Becsek Ilona, Deák Margit, Dienes Teréz, Jancsó Mariska, Sebők Rózika, Simon Etelka, Szabó Irén, Ugron Emma, Benkő Irén, Csiszár Ida, Jancsó Vilma, Kiss Irén, Nagy Emilia, Vigh Aranka, Welnreiter Vima, Kovács Károly, Tóth Balázs, Lázár Jenő, Dr. Gyöngyösi István, Zsolinszky István, Bitai Béla, Török Sándor és Szabó Gyula. Fejezett hölgyek és uraknak társulatunk jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, mit e helyen társulatunk nevében szintén ismételtek.

Hálával kell adóznunk ezen estély megteremtői: Kiss Károly, Legifj. Dávid István és Nuridsany Kálmán uraknak, valamint a képletek rendezői: Czece Mártonné ó nagysága és Bogdán Ferenc urnak.

(Folytatása következik.)

C S A R N O K.

Üdös Jakab levele a szerkesztőhöz.

Tekintetes Ujságesináló Ur!

No még mű igozán szerencsétlen föltások vagyunk ezen a világon. Erőpápába sinosen ojan bódogtalan teretárium, mind ez a mű Ösvénykelő nemess hejségünk. Mű ugyantsak élénkelhessük azt a nótát, hogy: „Szerencsétlen csillag alatt születünk.” Elisze, hogy rossz órába kötözött vót ide a legelső ember, azért nincs szerencsénk semmihez, a mihez hezza fogunk.

Csak hallgassa meg istálom, még az a jóforma birtoktisztító mérnek nem jött errefelé. De ha nem jött es abba a hegedűsbe, a hogy a naecsásos bíró ur poronesolta, legalább anynyét mégis tehetett volna, hogy egygy leveleskét kügygyön a telegráfon, akkor még nem ariolánk reja anynyéra; de minekutánna, hogy aszt sem monta nekünk, hogy, „kutyám kusnye,” hát ennek okáért erőst nagyállat nagy haragval viseltetünk az eránt, az inzsellér eránt. Hát hogy es ne a Jédus megfizeti mikor münk vaj tizenöt adott esztendőig még az utytyát sem kereszteltük el annak a Bándli mérneknek, s ő mégis ilyen ribancull bánék velünk, így lehicele münköt! Nálunk bódog bódogtalan aszt kíványnya, hogy az Isten tegye ki csufnak aszt az inzsellért, mit az Isten ő szent fessége annál es inkább megtehet, mivelhogy mostsem valami szép legény a kedves.

Nem hejába nongya a pódabeszédre való irás, hogy az Isten ne verjen meg senkit rossz emberrel: met a kit a jó Isten ojan fiokóval látogat meg, mind a mivenel münköt a birtokrendelés dólgaiba meglátogatott, aszt osztánn meg es veri a három isten a hat kezivel úgy hogy, hogy! veretlen nem marad.

Mánn most aszt sem tuggyuk kiókumlálni, hogy mitévőssök legyünk, met a mult esztendőbe kóstunk es kicsi lett, mégpediglen jócska igazá ojan parányi, hogy a sem vót, mit lássunk reja: s ha mánn a marhaeskáinkot sem tuggyuk kiesapni a regelőre, hát akkor bizon mű elmehetünk akár alá s akár fel: elmehetünk buker sni, vaj mehetünk a döglesztőbe. Csak hogy az a feneség, hogy az egygyik hejt sem üsnernek münköt egygy szálnéba es, a másik hejt pedég még igen erőst üsmeregesek vagyunk met egy üsmernek benünköt a szövenceségbe es, a Takarítóba es, a Kisegítőbe es — mind óppagségesen a rossz pénz. Bár ne es üsmernének ojan erőst, met elisze, hogy jobbaeska lenne a fejünk ajjának.

De hát eszt mű mind annak köszönhessük, hogy ojan hosszú üsmerecséget csináltunk a birtokrendelésvel makherkedő mérnekkel.

Hanem aszt szokták mondani, hogy addig jár a korsó a vízre, míg eceer csak eltörik. Vándli ur se higgye el magát erősen a mű gyávaságunk miatt, met mű es tuggyuk mánn hogy hán hét kéthét. Közöttünk es akadhat még egy ojan legény, a ki látott valahol karón varjút. Majt kitaláljuk mű es annak az utytyat-mógygyát, hogy, hoemint lehet segőjteni a bajonn.

Aszt szokták mondani, hogy rossz a rosszval, de még rosszabb a rossz nélkül. E mánn most rejtunk es bételik, met ha más nincs, hát elvészszük a csuport tanácsosait, népszerént: Kalibás Ferkót s a Porcellánporókátort. No mánn ezek osztán fájntos magyar királyifluk. Ezeket mánnnem a gője kötötte Ezek ki tuggyák tátani aszájikat akármikor. Nem hejába, hogy a csuport es öktö kütte vót Őfességihez az istanciával. Hanem osztáng aszt istanciának es hitták. Aszt megnézhetne Őfessége es, met aszongya Hammuszio Gyurkabám, hogy ökeme találkodott vőlük mikor az Avason mentek keresztül, de a két erős férőgy egygy hosszú rudon úgy emelte aszt az istanciát, hogy mindakettő úgy nyegett belé, mind a vén medve, mikor a kopók sokáig kergetik.

Az es igaz, hogy aval a ménkő nagy istanciával erőst es kicsufolítottak vót a fenn címzett csuportos követek, de hát abból nem következik, hogy másoccor es csuful járjanak, méttazétt, hogy előbbször es gyűjtöttek vallami mákszem tudománt, s ennőlfogvást a jövőkor mánn többet könyitnak a oszióhoz.

De hogy mű most miről tanácskodunk, s hogy a csuport követetyei es mibe törik a fejiket, aszt

én most ezutval ki nem bőfenthetem, met abbizon egy kicsit nagyállat nagy titok; de anynyét mégis kimondok előre es, hogy a sok tanácskodásból „valami leszsz” mind az eceeri naecsásos urfi házasságából.

Ugy-e istálom, hogyha valaki valamihez hezza fog, hát aszt el es kell, hogy végezze met hanem hagyati embernek tarasák? No hát ennekokáért én es a jövő alkalomval lefirkantom a történetyit annak fájni istóriának, a mi a csuportos követekkel akkor történt vala, mikor azt az istanciát az Avason keresztül emelték.

Ezek után aszt kívánom, hogy a Tekintetes Ujságesináló Uréket a jó Isten soha se verje meg rossz emberrel, hanem örökéig aggyon jó emberrel ügyet s bajt.

Marattam tisztelettel s becsülettel.

Ösvénykelő nemess helységibe, az eskorupeió kénszenvedése után való Bolond hónap közepe táján.

Üdös Jakab.

HIRDETÉSEK.

PÉNZT

egy elsőrangú pénzintézet ad betáblázásra 10 év 12¹⁰/₁₀, 15 év 9²⁵/₁₀, 20 év 7⁷⁰/₁₀, 25 év 7⁷/₁₀, 30 év 6²⁵/₁₀, 40 év 5¹⁰/₁₀, 50 év 4¹⁰/₁₀, 65 év 4¹⁰/₁₀ értékpapírban, készpénzben ¹⁰/₁₀ kevesebb; az összeg bármikor visszafizethető, ellenben az intézet nem mondhat fel.

Tudakozni lehet Propper Bernáthnál 94. 4–10. Lemhényben.

Sz. 9470—903. tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Balogh János végrehajtatónak Mátis János végrehajtást szenvedő ellen 670 korona tőke, ennek 1903. évi április hó 10 napjától járó 6 százalékos kamatai 7 K. 76 f. végrehajtási, ¹/₃% váltódíj, 54 K. 30 f. már megállapított, úgy 21 K. jelenlegi és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. § értelmében, valamint a 156. § a) pontjára hivatkozással a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, Kézdivásárhely város területén fekvő, k.-vásárhely-kantai 810. sz. tljkvben 1619. hrsz. a. ingatlanra 500 korona, a k.-vásárhely-kantai 807. sz. tljkvben 1614. hrsz. a. ingatlanra 716 korona kikiáltási árban az árverést végrehajató Balogh János képviselője Dr. Herepei Iván ügyvéd közbenjöttével a C) 1. alatt bekebelezett hasznélvezeti jog sérelme nélkül elrendelte.

Árverési határnapul 1904. évi május hó 9 ik napjának d. e. 9 órája alólírott tlkvi hatóság hivatalos helységébe kütözetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsáron alul is eladatni fognak.

A kikiáltási ár 10 százaléka a venni szándékozók által készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez leteendő bánatpénz gyanánt.

vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltatandó.

Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyan azon naptól számítandó 30 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5%-os kamatokkal együtt a k. vásárhelyi kir. adó, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog becsatolhatni.

Az árverés egyéb feltételei a keblti tkvi hivatal és Kézdivásárhely város tanácsánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. tvszék, mint tkvi hatóság.
Kézdivásárhely, 1903. évi dec. 11.
(65. 1—1)

Kádár.
kir. trsz. bír.

PAPP SAMU

műkertész, a Kertészeti Közlöny szerkesztője

ARAD, Török Gábor-u. 20. sz.

Szállít: nagy virágu árvácskát. Boglár telt virágu száza 1 frt. Alternán téra 100 drb 1 frt 50 kr. Továbbá mindenféle vete-mény és virág-palántokat, korai csemege és főzelék féléket mérsékelt napi

***** árakban. *****

Tessék árjegyzéket kérni.

66. 5—5

Van szerencsém Kézdivásárhely és vidéke nagyérdemű közönségét értesíteni, hogy alulírott

KÉMÉNYSEPRÓ MESTER

e hó 10-től kezdve ki vagyok a város kéményseprő mesterévé nevezve. 14 évig mint szakképzett kéményseprő működtem egész Erdély és felső Magyarország legnagyobb városaiban, a honnan több elismerő bizonyítványokat nyertem jó és tiszta munkámért, mivel az általam tisztított kéményekben semminemű korom nem marad hátra; hogy ezt beigazoljam s munkámmal kielégítem becses háztájakat, kérem a n. é. közönség becses pártfogását.

Maradok hódoló tisztelettel:

NAGY KÁLMÁN

kéményseprő mester

Kézdivásárhelyt, Mész piac.

66. 1—5.

FOGÁSZATI MÜTEREM ÁTHELYEZÉS!

67. 1—1.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint

FOGÁSZATI MÜTERMEMET

e hó folyamán áthelyeztem a „Hankó”-féle házba, a „Vigadó”-szálloda szomszédságában s itt tovább is rendelkezésre állok a m. t. fogbaiban szenvedő közönségnek.

Budapest, Lincben, Elvállalok arany, kautsuk, alumínium celloid, Bácsban, Sveicban, Veleben, műveleteket, — szájjpadlás nélküli fogkorokat.

TÓTH ANTAL,

fogművész, a szájjpadlás nélküli fogak specialistája.

50 évi siker!

Eszéki
ARCKENŐCS

és eszéki

SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát

Valódi csakis a

DIENES J.C. „SZALVATOR”-gyógyszertárából

Eszéken felsőváros:

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fillér és 1 korona.

1 drb Szalvator-szappan 1 korona.

1 tégely kézi paszta 1 20 fillér.

Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészektől és megfelelnek tökéletesen

a 71.012. számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF

64 1—10.

gyógyszerész

VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Magyar gyártmányok
gyári áron!

Üveg és porcellán raktár!

Magyar gyártmányok
gyári áron!

Van szerencsém a mélyen tisztelt vevő közönség tudomására hozni, hogy három első rendű magyar gyártól szerződésileg egyedüli elárúsításom és szoros számlára

központi raktárom

van, Háromszék és Csikmegyék részére külön képviselőt, és pedig:

1. A bükszádi üveggyár telepekről

a nagybani bevásárló közönség részére.

2. A pozsony-ligetfalvi „Szeccesszió”

szürkére zománcozott konyha edényekből, a mely legtartósabb és legolcsóbb főzőedény s mindenek-gálatok alapján nyert bizonyítékok, hogy a „Szeccesszió” szürkére zománcozott edényeműek nemcsak, hogy a törvényes előírásoknak megfelel, hanem az edények zománc máza jóval azon felül, az előírtnál még sokkal erősebb savak ellenében is ellentálló képességgel bír, mely szerint az egészségre legkevésbé se ártalmas. Bebizonyult más gyártmánynál, hogy a kék és színes edényekhez az olcsóbb, de ártalmas antimonoxidot, míg ellenben a „Szeccesszió” szürkén zománcozott edény áruai a minden-esetre jóval drágább cinoxyd használata mellett hozatnak forgalomba.

3. A „Szandrik” ezüst és alpaccaezüst gyár,

mely gyártmányból raktáron tartok alpacca és alpaccaezüst evőeszközö- és használati tárgyakat, kávéházi és vendéglői felszereléseket, mely gyártmány ezüstözéseért minden egyes darabért 20 évig jótállok.

Mivel ezen magyar gyár más gyárosoknál olcsóbb is, de főként megbízhatóságra minden eddigi gyártmányokon felül áll, s így különösen az áru minőségével, jóságával versenyez, azt bárkinek is jó lélekkel ajánlhatom.

Fentvezett áruk, gyári áron egyedül nálam kaphatók. Minden más gyártmányu külföldi china ezüst árut véggép kiárulok, s azokat saját beszerzési áron becsátok rendelkezésre.

Midőn eddigi szíves bizalmukért ezuton köszönetet mondok, kérve a mélyen tisztelt vevőközönséget becses bizalmával ezután is megtisztelni, biztosítom, mint e szakmához értő kereskedő, főtőrekvésem mindég oda irányul, hogy ne csak áráimmal, de kiváltkép az áru minőségével mélyen tisztelt vevőim pártfogását kiérdemeljem.

Ajánlom dus választéku raktárom porcellán, tükörök, diszműáru, gyermekjáték és konyha berendezési tárgyakból.

Kérve szíves pártfogásukat

kiváló tisztelettel:

JANCSÓ GYULA.

Magyar gyártmányok
gyári áron!

Alpacca ezüst áruk 20 évi jótállás mellett.

Magyar gyártmányok
gyári áron!